

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษา

รูปแบบการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive study) แบบการศึกษา ณ จุดเวลาหนึ่ง (Cross – sectional study) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงสนับสนุนทางสังคมกับการรับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกของสตรี ในเขตตำบลอุ่มเม่า อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่สตรี ในตำบลอุ่มเม่า อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกเข้า – ออกดังนี้

เกณฑ์การคัดเลือกประชากรเข้า

- 1. เป็นสตรีอายุ 30 – 60 ปี
- 2. มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านตำบลอุ่มเม่า มากกว่า 6 เดือน
- 3. มีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์
- 4. ให้ความร่วมมือและยินดีให้ข้อมูล

เกณฑ์การคัดเลือกประชากรออก

- 1. สตรีหมายเลขลำดับที่สุ่มได้ ในวันที่ออกสัมภาษณ์ไม่อยู่บ้านจะคัดชื่อออก แล้วคัดเลือกสตรี ลำดับต่อไปมาแทน ผู้ที่คัดเข้าแทนจะต้องมีคุณสมบัติตามเกณฑ์คัดเลือกเข้า
- 2. ไม่ให้ความร่วมมือหรือไม่สะดวกในการให้ข้อมูลในวันนั้น

2. กลุ่มตัวอย่าง จากคุณสมบัติประชากรเป้าหมายจำนวน 1,190 คนการวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 320 คน ด้วยการหากลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนน้อยที่สุด ซึ่งคำนวณในการหาขนาดตัวอย่างจากสูตร (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2551, หน้า 114) ที่มีความคลาดเคลื่อนจากประชากรสตรี ร้อยละ 5 ดังนี้

สูตร

n

=

$$\frac{400xN}{399 + N}$$

N

=

จำนวนประชากร

n

=

ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

แทนค่าในสูตร (n)

=

400x1,190

399 + 1,190

=

320

ฉะนั้นตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 320 คน

3. วิธีการสุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างดังนี้

3.1 แบ่งสตรีเป็นรายหมู่บ้าน 12 หมู่บ้าน

3.2 คำนวณขนาดสตรีตัวอย่างแต่ละหมู่บ้าน เทียบเป็นสัดส่วนกันด้วยการเทียบบัญชีไตรยางศ์ ได้จำนวนสตรีตัวอย่างที่ต้องการแต่ละหมู่บ้าน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนสตรีและจำนวนสตรีตัวอย่าง จำแนกรายหมู่บ้าน

หมู่ที่ - ชื่อบ้าน	จำนวนสตรี	คำนวณตัวอย่าง	จำนวนสตรีตัวอย่าง
หมู่ที่ 1 บ้านอุ่มเม่า	119	300x119 1,190	32
หมู่ที่ 2 บ้านคอนคู้	106	300x106 1,190	28
หมู่ที่ 3 บ้านโคกเครือ	122	300x122 1,190	33
หมู่ที่ 4 บ้านโคกศรี	84	300x84 1,190	22
หมู่ที่ 5 บ้านโคกศรี	121	300x121 1,190	32
หมู่ที่ 6 บ้านโคกศรี	85	300x85 1,190	23
หมู่ที่ 7 บ้านโคกศรี	87	300x87 1,190	24
หมู่ที่ 8 บ้านอุ่มเม่า	79	300x79 1,190	21
หมู่ที่ 9 บ้านท่างาม	132	300x132 1,190	35
หมู่ที่ 10 บ้านหัวขัว	86	300x86 1,190	23

ตารางที่ 1 (ต่อ)

หมู่ที่ - ชื่อบ้าน	จำนวนสตรี	คำนวณตัวอย่าง	จำนวนสตรีตัวอย่าง
หมู่ที่ 11 บ้านคำม่วง	82	$\frac{300 \times 82}{1,190}$	23
หมู่ที่ 12 บ้านดอนขี้เหล็ก	87	$\frac{300 \times 87}{1,190}$	24
รวม	1,190		320

3.3 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ (Systematic sampling) ตามบัญชีรายชื่อสตรีแยกเป็นรายหมู่บ้าน

3.4 กำหนดจำนวนระบบหรือสัดส่วนการเลือก (k) ให้มีจำนวนเท่ากันโดยนำสตรีตัวอย่าง ไปหารจำนวนสตรี แยกเป็นรายหมู่บ้าน ก็จะได้ระบบที่เลือกคือสตรี 4 คนสุ่มมา 1 คน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การกำหนดจำนวนระบบของสตรีจำแนกรายหมู่บ้าน

หมู่ที่ - ชื่อบ้าน	จำนวนสตรี	สตรีตัวอย่าง	คำนวณ	จำนวนระบบ
หมู่ที่ 1 บ้านอุ่มเม่า	119	32	$\frac{119}{32}$	4
หมู่ที่ 2 บ้านดอนคู้	106	28	$\frac{106}{28}$	4
หมู่ที่ 3 บ้านโคกเครือ	122	33	$\frac{122}{33}$	4
หมู่ที่ 4 บ้านโคกศรี	84	22	$\frac{84}{22}$	4
หมู่ที่ 5 บ้านโคกศรี	121	32	$\frac{121}{32}$	4
หมู่ที่ 6 บ้านโคกศรี	85	23	$\frac{85}{23}$	4
หมู่ที่ 7 บ้านโคกศรี	87	24	$\frac{87}{24}$	4
หมู่ที่ 8 บ้านอุ่มเม่า	79	21	$\frac{79}{21}$	4
หมู่ที่ 9 บ้านท่างาม	132	35	$\frac{132}{35}$	4

ตารางที่ 2 (ต่อ)

หมู่ที่ - ชื่อบ้าน	จำนวนสตรี	สตรีตัวอย่าง	คำนวณ	จำนวนระบบ
หมู่ที่ 10 บ้านหัวขัว	86	23	$\frac{86}{23}$	4
หมู่ที่ 11 บ้านคำม่วง	82	23	$\frac{82}{23}$	4
หมู่ที่ 12 บ้านดอนชีเหล็ก	87	24	$\frac{87}{24}$	4
รวม	1,190	320		4

3.5 กลุ่มตัวอย่างเริ่มต้นด้วยการจับสลากหมายเลข 1,2,3,4 จับสลากมา 1 ใบ

3.6 สตรีตัวอย่างเริ่มต้นจากหมายเลขที่จับสลากได้ ใช้ระบบ 4 คนถัดไป ตามลำดับบัญชีรายชื่อไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะได้จำนวนสตรีตัวอย่างครบตามจำนวนที่ต้องการแต่ในละหมู่บ้าน

เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

ชนิดและลักษณะเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาในครั้งนี้ได้ใช้แบบสัมภาษณ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วย 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ถามเกี่ยวกับ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพสมรส อายุเมื่อเริ่มมีเพศสัมพันธ์ จำนวนครั้งในการตั้งครรภ์ ประวัติการป่วยด้วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

ส่วนที่ 2 แรงสนับสนุนทางสังคม ถามการได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมใน 4 ด้านคือ ด้านอารมณ์ ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านวัตถุสิ่งของ การเงินและแรงงานและด้านการประเมินผล ลักษณะคำถามเป็นการถามตอบ คำถามเป็นปลายปิด มี 3 ตัวเลือกคือ ไม่เคยได้รับ ได้รับเป็นบางครั้ง ได้รับเป็นประจำ

ระดับการได้รับแรงสนับสนุนทางสังคม แบบประเมินค่าในด้านอารมณ์ ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านวัตถุสิ่งของ การเงินและแรงงาน ด้านการประเมินผล มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

	ด้านบวก	ด้านลบ
ไม่เคยได้รับ (ได้รับ 0 ครั้ง)	ให้ 1 คะแนน	ให้ 3 คะแนน
ได้รับเป็นบางครั้ง (ได้รับ 1-3 ครั้ง)	ให้ 2 คะแนน	ให้ 2 คะแนน
ได้รับเป็นประจำ (ได้รับ 4 ครั้งขึ้นไป)	ให้ 3 คะแนน	ให้ 1 คะแนน

การแปลความหมายคะแนนแรงสนับสนุนทางสังคมในแต่ละด้าน(บุญธรรม กิจปรีดา
บริสุทธิ, 2551 , หน้า 207) แบ่งเป็น 3 ระดับ แบบวัดแรงสนับสนุนแต่ละด้านมี 8 ข้อ ใน 1 ข้อ
คะแนนต่ำสุด 1 คะแนน คะแนนสูงสุด 3 คะแนน ช่วงคะแนนระดับแรงสนับสนุนจึงอยู่ระหว่าง 8
– 24 แสดงว่าคะแนนเต็มเพียง 16 คะแนน (24 – 8) เทียบร้อยละจาก 16 คะแนน เมื่อได้เท่าใดให้นำ
8 คะแนนบวกกลับ คำนวณได้ดังนี้

ระดับแรงสนับสนุนทางสังคมรายด้าน	ร้อยละ	ช่วงคะแนน
ระดับมาก	≥ 80	≥ 20
ระดับปานกลาง	60 – 79	17 - 19
ระดับน้อย	≤ 59	≤ 16
ระดับแรงสนับสนุนทางสังคมรวมทุกด้าน	ร้อยละ	ช่วงคะแนน
ระดับมาก	≥ 80	≥ 80
ระดับปานกลาง	60 – 79	70 - 79
ระดับน้อย	≤ 59	≤ 69

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. การตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content validity) ของแบบสัมภาษณ์แรง
สนับสนุนทางสังคม เพื่อตรวจสอบว่าแบบสัมภาษณ์สามารถวัดได้ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการวัด
ได้ครบถ้วนและตรงประเด็นโดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาคัดสิน และถ้าหากสามารถ
วัดได้ตรง ก็แสดงว่ามีความตรงตามเนื้อหาแล้ว และนำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2. การหาความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่าน
การตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ นำไปทดลองใช้กับกลุ่มสตรี จำนวน 30 คน ในพื้นที่ตำบลดอน
สมบูรณ์ อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งมีลักษณะทางประชากรที่คล้ายกันกับกลุ่มสตรีใน
พื้นที่ตำบลอุ่มเม่า หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้สูตร สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค
(Cronbach’s coefficient alpha) ผลการทดสอบความเชื่อมั่นได้ = 0.83

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. หาอาสาสมัครสาธารณสุข(อสม.) ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ชี้แจงถึงคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคานียามศัพท์ อธิบายลักษณะคำถามในแต่ละข้อตามแบบสัมภาษณ์ ให้ผู้ช่วยเก็บข้อมูลได้เข้าใจ
2. นัดกลุ่มตัวอย่าง ตามวัน เวลา และสถานที่ เพื่อทำการสัมภาษณ์
3. ตรวจสอบความครบถ้วนถูกต้องของแบบสัมภาษณ์ แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for windows version 17 โดยแยกการวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพสมรส อายุเมื่อเริ่มมีเพศสัมพันธ์ จำนวนครั้งในการตั้งครรภ์ ประวัติการป่วยด้วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ วิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. แรงสนับสนุนทางสังคม ใน 4 ด้านคือ ด้านอารมณ์ ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านวัตถุสิ่งของ การเงินและแรงงานและด้านการประเมินผล หาค่าร้อยละ
3. การรับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก หาค่าร้อยละ
4. ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปกับการรับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ใช้การหาความสัมพันธ์ด้วยค่าไคสแควร์ (χ^2) ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05
5. ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปกับแรงสนับสนุนทางสังคม ใช้การหาความสัมพันธ์ด้วยค่าไคสแควร์ (χ^2) ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05
6. ความสัมพันธ์ระหว่างแรงสนับสนุนทางสังคมกับการรับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ใช้การหาความสัมพันธ์ด้วยค่าไคสแควร์ (χ^2) ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05

การพิทักษ์สิทธิตัวอย่าง

1. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ทุกท่านจะ นำไปรวบรวมและสรุป วิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำไปเผยแพร่ ในลักษณะเป็นภาพรวม ไม่ได้เจาะจงว่าเป็นข้อมูลของคนใดคนหนึ่ง เช่นจะไม่มีชื่อที่อยู่ หรือสัญลักษณ์ใดๆ ที่แสดงว่าเป็นตัวตนของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ คำตอบของท่านจะ

ปกปิดไว้เป็นความลับ เก็บไว้เป็นอย่างดี จะไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านแต่ประการใด ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ในการวางแผนการปฏิบัติงานการให้บริการคัดกรองตรวจมะเร็งปากมดลูกของสตรีต่อไป

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ขออนุญาตจากผู้ตอบแบบสัมภาษณ์และมีความยินดีในการตอบแบบสัมภาษณ์ พร้อมกับได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน และได้ให้ความรู้ คำแนะนำในเรื่องการเข้ารับบริการคัดกรองตรวจมะเร็งปากมดลูกของสตรี